

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie ze skargi B. W. C.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku o sygn. III S 20/25, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 10 lutego 2026 r.,

- 1. odrzuca skargę;**
- 2. umarza postępowanie w przedmiocie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.**

UZASADNIENIE

Pismem datowanym na 27 września 2025 r. B. W. C., działając osobiście, wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie o sygn. III S 20/25, którego przedmiotem było stwierdzenie przewlekłości postępowania przed Sądem Okręgowym w Gdańsku w sprawie o sygn. VIIU upr 1659/25.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu

przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „u.s.p.p.”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Skarga taka przysługuje wówczas, gdy postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż jest to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do przepisów powołanej ustawy, skarga na przewlekłość nie przysługuje w każdym postępowaniu, wyłącznie w postępowaniach wymienionych w art. 3 u.s.p.p. Katalog tych postępowań ma charakter zamknięty (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 1 czerwca 2022 r., I NSP 177/22; 11 maja 2022 r., I NSP 134/22; 11 maja 2022 r., I NSP 101/22; 20 kwietnia 2022 r., I NSP 98/22; 12 września 2019 r., I NSP 97/19; 8 maja 2020 r., I NSP 47/20). W szczególności nie jest dopuszczalne skuteczne wniesienie skargi na przewlekłość postępowania, którego przedmiotem jest rozpoznanie skargi na przewlekłość innego postępowania. Przepisy ustawy o skardze na przewlekłość nie przewidują bowiem odrębnej skargi na przewlekłość postępowania toczącego się na skutek skargi o naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 września 2023 r., I NSP 63/23). Stanowisko to znajduje oparcie w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym jednoznacznie wskazano, że postępowanie ze skargi na przewlekłość nie stanowi samodzielnego postępowania (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 16 listopada 2004 r., III SPP 42/04). Ma ono charakter incydentalny, wypadkowy, a jego istotą jest wyłącznie kontrola sprawności postępowania głównego oraz przeciwdziałanie istniejącej przewlekłości (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 11 maja 2022 r., I NSP 134/22; 27 kwietnia 2022 r., I NSP 77/22; 19 stycznia 2022 r., I NSP 266/21; 5 października 2021 r., I NSP 153/21).

W konsekwencji rozpoznawaną skargę – jako dotyczącą postępowania, którego przedmiotem jest stwierdzenie przewlekłości innego postępowania – należało uznać za niedopuszczalną. Zgodnie z art. 8 ust. 2 u.s.p.p., w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek skargi stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy.

Konsekwencją odrzucenia skargi na przewlekłość postępowania, wobec jej niedopuszczalności jest zbędność orzekania w przedmiocie wniosku skarżącego o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od skargi. Postępowanie w tym zakresie należało więc umorzyć na podstawie art. 8 ust. 2 ustawa o skardze na przewlekłość w zw. z art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 355 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie przytoczonych przepisów orzekł jak w sentencji postanowienia.

[a.ł.]

Janusz Niczyporuk